

Reactienota Militair Hospitaal November '23

Beste lezer,

Donderdag 16 november 2023 liet Schipper Bosch een schetsontwerp zien voor de herontwikkeling van het Militair Hospitaal in Amersfoort. Op dit aangepaste schetsontwerp konden bezoekers reageren via een reactieformulier. In dit verslag zijn alle reacties (anoniem) na te lezen met het antwoord van Schipper Bosch.

Inhoud

<i>Reacties & antwoorden</i>	3
<i>Bedankt voor uw reacties. Heeft u nog vragen?</i>	17

Buren van het Militair Hospitaal rondom de maquette en bij de panelen

Reacties & antwoorden

1.

- Wij zijn enthousiast over de plannen en de gedachten over onderhoud en groen. Waar wij ons zorgen om maken is het aantal woningen en aantal auto's/verkeer dat erbij komt.
- Het is nu al op piektijden (2x per dag) erg druk in de wijk en om de Columbusweg af te komen richting ringweg. Is daar over nagedacht? Een enquête over verkeer in de wijk zou helpen!!
- Hoek Zeevaarderspad/Maghelhaanstr. Is erg gevaarlijk en onoverzichtelijk!
- Columbusweg 1-richtingsverkeer maken zou helpen
- Betaald parkeren/ vergunningen voor parkeren in de wijk invoeren! Dat is echt nodig om alle winkeliers en winkelaars te weren in een al (te) volle straat.

Wat fijn om te lezen dat u enthousiast bent over de plannen. Er is zeker nagedacht en onderzoek gedaan naar de vraag of de omliggende straten het verkeer aankunnen.

Voor het uitwerkingsvoorstel hebben wij een verkeersonderzoek laten doen. De conclusie hieruit is dat de toename van verkeer door de ontwikkeling op het terrein van het Militair Hospitaal voor het Zeevaarderspad niet leidt tot problemen voor de verkeersveiligheid en leefbaarheid.

De Columbusweg is een ander verhaal, die is volgens het opgestelde verkeersonderzoek zowel in de huidige als in de nieuwe plansituatie te smal. We krijgen van meerdere mensen de suggestie voor een éénrichtingsstraat. Dit valt buiten onze directe invloedssfeer, maar we zullen dat nogmaals onder de aandacht van de gemeente brengen. We onderschrijven het belang van het invoeren van betaald en vergunningparkeren voor omliggende straten.

---

2. Wij zijn positief over de nu gepresenteerde plannen. Mooi passend in de omgeving. Fijn dat het parkidee grotendeels behouden blijft en er een opening komt aan de kant van de Hogeweg (alleen voetgangers en fietsers + hulpdiensten).

Goed om te lezen dat u positief bent. Wij denken ook dat dit plan een mooie toevoeging is voor deze omgeving.

---

3. Graag rekening met verkeer Sinte Brandaenstraat en Zeevaarderspad weg te houden. De ingang waar de bewoners en de schoolbussen druk gebruik van maken. Voorkom het trechtersysteem.

Bedankt voor uw reactie. Voor het uitwerkingsvoorstel hebben wij een verkeersonderzoek laten doen. De conclusie hieruit is dat de toename van verkeer door de ontwikkeling op het terrein van het Militair Hospitaal voor het Zeevaarderspad niet leidt tot problemen voor de verkeersveiligheid en leefbaarheid. Aan de kant van de Sinte Brandaenstraat staat op dit moment enkel een fiets- en looproute ingetekend en komt geen ingang voor autoverkeer.

---

4. Enthousiast over de plannen:
- Betaalbare woningen
  - Bouw in hout/duurzaamheid
  - Organische vormen
  - Aandacht voor bestaand groen
  - Behoud barakken!

Wens:

- Open groene corridor met op termijn aansluiting op andere groene plekken
- Buurtfunctie, horeca op het terrein voor ontmoeting en/of kleine ondernemers (bakker o.i.d.)
- Sfeer en gevelbekleding in lijn met bestaande bouw.

Bedankt voor uw enthousiaste reactie en uw suggesties voor de verdere uitwerking. Uw wensen staan genoteerd.

---

5. - Mooie plannen
- Positief over het feit dat er een doorloop van Hogeweg naar Zeevaarderspad gerealiseerd wordt.
  - Teleurgesteld dat de focus enkel op wonen ligt. Buurt kan juist levendigheid gebruiken in de vorm van:
    - Horeca (koffietent/restaurant)
    - Bijv. een jeu de boules-baan naast een barretje
    - Creatieve startups
    - Hotel
    - Sporten in de openbare ruimte

Bedankt voor uw positieve feedback en het meedenken. Er is een spanningsveld tussen hoeveel we kunnen bouwen en wat financieel haalbaar is. Het plan is de afgelopen jaren in vierkante meters teruggebracht om meer rekening te houden met de rijksmonumentale gebouwen en het behoud van groen. Dit betekent ook dat er helaas niet voor alles ruimte meer is in dit plan. We gaan nog wel proberen om ergens in het plan een buurtfunctie te huisvesten. Hoe dat er precies uit gaat zien, dat weten we nu nog niet. We nemen uw suggesties mee.

---

6. Misschien is het leuk om een speeltuin neer te zetten zodat de toekomstige kinderen buiten het huis nog lekker actief kunnen spelen. Ik wil niet te veel mening geven maar het is al helemaal leuk om een kinderboerderij neer te zetten ook voor ouwe mensen om lekker te vergeten dat ze out zijn.

Dat zijn zeker hele leuke ideeën, bedankt voor het meedenken! We nemen het idee voor een speeltuin mee in de volgende fase als we aan de slag gaan met het uitwerken van hoe het terrein er precies uit gaat zien. Voor een kinderboerderij zal helaas geen ruimte zijn op het terrein, dat is te groot.

---

7. - Ik mis horeca om het a) ook voor de buurt lekker te maken (koffie/thee) b) sociale integratie te vergroten lunch etc. – gezien de mensen aan de Hogeweg weinig contact met elkaar hebben door drukke straat.
- Ik mis kansen voor de niet-commerciële, creatieve sector (wonen met dubbelfunctie is voor welgestelden).

We snappen dat u openbare functies in het plan mist. Horeca en dergelijke waren ook zeker een wens bij de start van het project. Het plan is de afgelopen jaren in vierkante meters teruggebracht om meer rekening te houden met de rijksmonumentale gebouwen en het behoud van groen. Dit betekent ook dat er helaas niet voor alles ruimte meer is in dit plan. Dat geldt ook voor ruimte bieden aan mensen uit de creatieve sector. Er is een spanningsveld tussen hoeveel we kunnen bouwen en wat financieel haalbaar is. Wel willen we proberen ergens een buurtfunctie binnen het project te huisvesten. Hoe dat er precies uit gaat zien, moet nog uitgewerkt worden.

---

8. Fijn dat de gemeente ook aanwezig was. Veel duidelijkheid gekregen over de soorten woningen die gerealiseerd gaan worden. Mooi project.

9. **Wat een leuke en fijne community kan dit worden! Veelbelovend! Hou mij graag op de hoogte van de voortgang.**

De invulling van het gemeenschappelijke groen en de buitenruimte vereist nog denkwerk qua invulling/functie.

Bedankt voor uw enthousiaste reactie. Het klopt dat we de details over de groene buitenruimte nog moeten invullen. Nu hebben we vooral de grote lijnen laten zien.

---

10. **Een heel fijn en mooi plan! Mooi om zoveel gemeenschappelijke functies te hebben met oog op ontmoeting. Ook deelauto's is helemaal top.**

Idee: gemeenschappelijke koffie – cq werkplek waar veel ontmoeting plaatsvindt. Ontsluiting in de westhoek aan het Zeevaarderspad zodat verkeersbeweging aan Zeevaarderspad beperkt blijft en auto's zsm op de hoofdwegen komen.

Fijn dat u enthousiast bent over het plan en bedankt voor uw suggestie voor een openbare functie en een alternatieve ontsluiting.

De ontsluiting in de westhoek van het terrein is onderzocht, dit bracht praktische beperkingen met zich mee. Ook de direct aanwonenden in deze westhoek zien een ontsluiting aan deze zijde niet zitten. Voor het uitwerkingsvoorstel hebben wij een verkeersonderzoek laten doen. De conclusie hieruit is dat de toename van verkeer door de ontwikkeling op het terrein van het Militair Hospitaal voor het Zeevaarderspad niet leidt tot problemen voor de verkeersveiligheid en leefbaarheid.

---

11. **We zouden veel liever een lager gebouw willen aan de kant van het Zeevaarderspad. Hoge gebouwen aan de Hogeweg kant geeft minder overlast voor omwonenden daar. Liever geen doorgang naar de James Cookstraat i.v.m. rust in de straat en parkeeroverlast van bewoners van het terrein. Bedankt hoe jullie proberen rekening met ons te houden.**

Bedankt voor uw reactie. We proberen inderdaad rekening te houden met omwonenden, maar zoals u kunt begrijpen is het puzzelen met verschillende wensen van buurtbewoners. Daarnaast hebben we ook te maken met de uitgangspunten van de gemeente zoals die zijn vastgesteld in het kaderstellend document en wensen vanuit erfgoed en groenbehoud.

In het kaderstellend document is opgenomen dat het zicht vanaf de Hogeweg op het monument behouden moet blijven en versterkt moet worden. Nadat we dit aan de buurt hadden laten zien, was er een grote wens om toch bebouwing aan de kant van de Hogeweg toe te voegen. Dit hebben we in overleg met de gemeente en Rijksdienst Cultureel Erfgoed kunnen realiseren, maar wel met de voorwaarde dat we aan die zijde niet hoger gaan dan wat we nu hebben laten zien. Dat betekent dat de meeste bebouwing toch aan de kant van het Zeevaarderspad zal komen. We hebben het al zo trachten te plaatsen dat het zo optimaal mogelijk is voor de huidige omwonenden. In de uitwerking van de gebouwen zullen we kijken of we daar nog meer stappen in kunnen maken.

Als er een doorgang komt naar de James Cookstraat zal dat enkel voor voetgangers en fietsers zijn.

---

12. **Veel waardering voor hoe er met de eerdere input is omgegaan.**

Doorgang van James Cookstraat naar terrein liever niet. Het is nu een rustig gebied en dan wordt het een doorgaande route. Bovendien gaan bezoekers/bewoners van het terrein dan parkeren in de James Cookstraat, vanwege het tekort aan parkeerplaatsen op het terrein.

Bedankt voor uw waardering. De toekomstige bewoners van het Militair Hospitaal zullen op eigen terrein parkeren, dat moeten wij mogelijk maken in dit plan. Zij komen niet in aanmerking voor een gemeentelijke parkeervergunning. Het is niet te voorkomen dat mensen hun auto ergens gratis in het openbaar gebied parkeren en vervolgens richting huis/werk gaan, zolang in de omliggende straten gratis geparkeerd kan worden. Vergunningparkeren invoeren kan hierin uitkomst bieden. Maar uiteraard is het aan de gemeente om dat in te voeren.

---

13. Verplaatsing gebouw naast James Cookstraat is al heel fijn maar we schrikken enorm van de hoogte. Een verdieping eraf zou voor ons al heel veel uitmaken. Eventueel nog meer afstand.

Openbare functie klein gebouwtje prikkelt om over na te denken.

Openmaken van de gangen trekt in de avond slapende zwervers aan.

Om het project financieel haalbaar te laten zijn, moeten we een bepaald aantal vierkante meters bouwen. Als we bij een gebouw een laag eraf halen, moet dat ergens anders er weer bij. Aan de kant van de Hogeweg mogen we niet hoger, omdat volgens de kaders van de gemeente zicht moet blijven op het monument. We hebben het al zo proberen te plaatsen dat het zo optimaal mogelijk is voor de huidige omwonenden. In de uitwerking van de gebouwen zullen we kijken of we daar nog meer stappen in kunnen maken en kijken we nogmaals kritisch naar de positie van het gebouw. Hierbij moeten we echter wel rekening houden met de monumentale bomen die op het terrein staan.

Uw punt over zwervers (sociale controle) nemen we mee in de verdere uitwerking. Sociale controle is zeker een belangrijk aandachtspunt. Er is vanuit de gemeente vastgelegd dat het terrein openbaar toegankelijk moet worden. Dus we moeten in de uitwerking zorgen dat er op de begane grond veel connectie is tussen de bewoners en de buitenruimte. Ook 's avonds.

---

14. Mooie creatieve gebouwen.

- Gebouw 2 vind ik te hoog, de linkerkant bovenste verdieping gaat, ben ik bang, recht bij ons naar binnen kijken. Aan de bovenkant is de rechterkant ingekort. Kan dat ook aan de linkerkant.

- Ik ben blij dat er zoveel bomen worden bewaard en dat de bebouwing aan het Zeevaarderspad wat verder richting Hogeweg verplaatst.

- Voor mij mag de bouw beginnen.

Bedankt voor uw positieve reactie. We hebben nu nog geen gebouwen ontworpen. Nadat de gemeenteraad heeft ingestemd met de bestemmingswijziging en deze in procedure is gebracht gaan wij met de architect de gebouwen ontwerpen. De positie van de setback (de 'ingekorte kant'), is dan ook nog niet definitief. We nemen uw wens mee en kijken of we dit kunnen opnemen in het plan.

---

15. - Organische vormen gebouwen en veel houtgebruik is een topgedachte.

- Gebouw 2 > in eerste instantie zou dit maximaal 3 hoog worden.

- Waarom zorginstelling in 4 hoog >> kan dit niet naar Hogewegzijde?

- Zorginstelling evt 'gewicht' bovenste etage meer naar binnen, centraal deel terrein.

- Meer hoogbouw aan Hogewegzijde voorkomt hopelijk meer geluidsoverlast door de hoogbouw die komt t.p.v. Shell/tankstation. Hier de 4 hoog > beter voor geluid + minder woningen hebben last van deze hoogte > v.d. Hoevenschool heeft dan de "overlast" van 4 hoog.

- Is koopwoningen 3 laags niet aantrekkelijker om aan Zeevaarderspad te plaatsen dan aan Hogeweg?

- Hogeweg via rotonde bereikbaar maken?

Fijn dat u enthousiast bent over de vorm en het materiaal van de nieuwbouw op het terrein. Het vorige schetsplan dat we presenteerden was een eerste schetsplan waarmee we - na reacties vanuit de buurt, gemeente, commissie ruimtelijke kwaliteit etcetera. – opnieuw aan de slag zijn gegaan. Het gebouw van 3 lagen dat in dat eerste schetsontwerp stond is inderdaad in deze stap een gebouw van 4 lagen geworden. Dit hangt samen met de wens van omwonenden en andere belanghebbenden om op andere plekken lager te bouwen.

In het kaderstellende document is opgenomen dat het zicht vanaf de Hogeweg op het monument behouden moet blijven en versterkt moet worden. Nadat we dit aan de buurt hadden laten zien, was er een grote wens om toch bebouwing aan de kant van de Hogeweg toe te voegen. Dit hebben we in overleg met de gemeente kunnen intekenen, maar wel met de voorwaarde dat we aan die zijde niet hoger gaan dan wat we nu hebben laten zien.

Uitgangspunt van de gemeente is dat de auto's het terrein vooral vanaf het Zeevaarderspad bereiken (vastgelegd in het kaderstellend document). Een volwaardige auto-ingang is op de Hogeweg vanwege de verkeersdrukte en het wegprofiel (de structuur van de weg) niet gewenst/mogelijk.

---

16. - Prachtig ontwerp. Mooi dat er open verbindingen komen met de stad.

- **Zorgen over verkeer over Zeevaarderspad en Columbusweg (nota bene fietsstraat)**
Her is nu een rustig straatje. Fijn als dat zo blijft. Ingang via drukke weg logischer.
- **Zorgen over inkijk en schaduw eind van de dag in onze tuinen [..] Gebouw 2 van 4 hoog >> waarom niet ruilen met gebouw aan kant Hogeweg. Zeevaarderspad is lekker rustig. Aantrekkelijk voor kopers van koopappartementen.**
- **Mooie plek voor kleinschalige horeca Suggestie!**

Bedankt voor uw compliment over het ontwerp.

We hebben er veel begrip voor dat het voor bewoners van het Zeevaarderspad fijn is dat het nu een rustig straatje is, maar dat heeft natuurlijk wel te maken met dat het Militair Hospitaal al jaren leegstaat. Bij de bestemming die erop zit - 'kantoor'- hoort aanzienlijk meer verkeer dan nu het geval is. We willen de bestemming aanpassen naar 'wonen' en daar komt een kleine toename van verkeer bij kijken (ten opzichte van bestemming 'kantoor'). Maar daar is het Zeevaarderspad volgens de verkeerskundige wel op berekend. Voor het uitwerkingsvoorstel hebben wij een verkeersonderzoek laten doen. De conclusie hieruit is dat de toename van verkeer door de ontwikkeling op het terrein van het Militair Hospitaal voor het Zeevaarderspad niet leidt tot problemen voor de verkeersveiligheid en leefbaarheid.

Uitgangspunt van de gemeente is dat de auto-ingang op het Zeevaarderspad komt (vastgelegd in het kaderstellend document). Een volwaardige ingang voor auto's is op de Hogeweg vanwege de verkeersdrukte en het wegprofiel (de structuur van de weg) niet gewenst/mogelijk.

---

17. - Mooie plannen!

- **Leuk dat er verschillende soorten invulling van woningen komt (beperking onder NHG, vrije sector)**
- **Leuk als er horeca komt, helemaal i.c.m. een park.**
- **Vrij toegankelijk voor de omgeving.**

Bedankt voor uw complimenten en enthousiaste reactie. Wij denken ook dat het een mooi gemengd woongebied kan worden. We denken in de verdere uitwerking nog na over een buurtfunctie op deze plek.

---

18. Ziet er allemaal mooi uit, leuk dat het meer open/deel van de buurt gaat worden. Heb wel wat zorgen over verkeersdrukte op het Zeevaarderspad, aangezien dat de enige auto-ingang wordt.

Ik zou het heel leuk vinden, en ik denk veel buurtbewoners, om een keer op het terrein rond te kunnen kijken.

Goed om te lezen dat u het mooie plannen vindt. We snappen de zorg over de verkeerstoename, die deelt u met meer buurtbewoners. Wij hebben voor het uitwerkingsvoorstel een verkeersonderzoek laten doen. De conclusie hieruit is dat de toename van verkeer door de ontwikkeling op het terrein van het Militair Hospitaal voor het Zeevaarderspad niet leidt tot problemen voor de verkeersveiligheid en leefbaarheid.

Wellicht kunnen we volgend jaar, als het weer wat mooier is, nog een keer een open huis organiseren voor de buurt. De wens is genoteerd!

---

19. Het Zeevaarderspad is nu al erg druk door de smalle weg en krappe stoep waar schooljeugd over fietst. Zorgen om toenemende drukte en de onmogelijkheid om de weg te verbreden.

Eenrichtingsverkeer zou enigszins uitkomst kunnen bieden!

Volgens verkeersonderzoek zou het Zeevaarderspad de toename van verkeer aan moeten kunnen en zou het geen gevolgen moeten hebben voor de veiligheid en de leefbaarheid. We zullen uw zorgen en de opmerking over dat de weg nu al druk is echter aan de gemeente meegeven. Wellicht is een oplossing als 'eenrichtingsverkeer' een suggestie waar serieus over nagedacht kan worden.

---

20. - Graag veel aandacht voor (nog meer 😊) voor groen/bomen/struiken/kruidlagen en ecologie svp

- Mooi hoe de gebouwen de bomen "omarmen"!

- Heel graag deze plek zoveel mogelijk ontsluiten voor wandelaars (openbaar)

Daar gaan we in de verdere uitwerking zeker heel veel aandacht aan besteden, dat beloven we! Dat doen we inderdaad al door de gebouwen op de bomen af te stemmen. En als het straks mooi groen en open is, dan hopen we inderdaad dat mensen het ook meemaken tijdens hun dagelijkse ommetjes.

---

21. Wij wonen op [...] met uitzicht op het terrein waar gebouwd zal gaan worden.

Helaas met een gebouw van 4 hoog recht in ons uitzicht. Naar ons idee veel te dichtbij ons gebouw/huis.

Graag lager bouwen of dat grote blok appartementen ergens anders neerzetten.

In het plan dat we gepresenteerd hebben, hebben we zoveel mogelijk rekening gehouden met de verschillende wensen en belangen. Maar we moeten wel ook een bepaalde hoeveelheid vierkante meters bouwen om dit plan financieel haalbaar te maken. Als we ergens een laag afhalen, moet het ergens anders er weer bij. Aan de zijde van de Hogeweg kunnen we niet hoger, omdat er vanaf die kant zicht moet blijven op het monument (dat staat in de kaderstellende notitie). Dat betekent dat 4 lagen aan de achterzijde, de kant van het Zeevaarderspad, het minimum is. We kunnen in de uitwerking nog wel kritisch kijken naar de manier waarop we het gebouw neerzetten, wel ook rekening houdend met de monumentale bomen op het terrein.

---

22. Fijn dat het nieuwbouw lager gebouwd worden.

Groene wandelroute is mooi idee.

Bedankt voor uw positieve reactie.

---

23. Heel fijn dat de gebouwen lager worden dan gepland en dat er zorgwoningen komen.

Jammer dat de sociale huurwoningen zijn komen te vervallen.

Fijn dat u enthousiast bent over het plan. Om de plannen beter te laten passen bij de omgeving, het groen en de aanwezige rijksmonumenten hebben we in de afgelopen periode het aantal vierkante meters die we toevoegen verminderd. Om het project financieel mogelijk te houden hebben we de verhouding tussen de verschillende soorten woningen aangepast. De sociale huurwoningen hebben we hierbij vervangen door woningen met een maatschappelijke functie. Het is helaas niet mogelijk om beide functies op te nemen. Omdat we afwijken van het gemeentelijk beleid voor nieuwbouw, moet de Amersfoortse gemeenteraad nog instemmen met het plan.

---

24. Nieuwbouw veel te massaal, te hoog.

Er zijn veel wensen voor het terrein. Niet alleen vanuit de buurt. Om alle wensen en ook woningbouw mogelijk te maken, moeten wij wel een bepaalde hoeveel vierkante meters kunnen bouwen op het terrein. We zijn de afgelopen jaren hard bezig geweest om een plan te maken waarbij we zo minimaal mogelijk extra vierkante meters toevoegen. Dit plan hebben we u nu laten zien. Lager en nóg minder vierkante meters (we zijn al 2700 m² omlaag gegaan) is helaas geen optie. We gaan het in de volgende fase zo uitwerken dat de nieuwe gebouwen goed in de omgeving passen.

---

25. Het project zoals nu getoond ziet er mooi uit. Zorg is parkeren?

Maar morgen starten.

Heel veel dank voor uw positieve reactie. Wij beginnen ook graag morgen, maar het plan moet nog goedgekeurd worden door de gemeenteraad. Parkeren heeft zeker onze aandacht. De hoeveelheid parkeerplekken die we aanleggen op het terrein hangt nauw samen met wat de parkeersituatie rondom het Militair Hospitaal wordt. Wij moeten ervoor zorgen dat de nieuwe bewoners straks op eigen terrein kunnen parkeren. We kunnen niet voorkomen dat mensen in het openbaar gebied parkeren en vervolgens richting huis/werk gaan, zolang in de omliggende straten gratis geparkeerd kan worden. Vergunningparkeren invoeren kan hierin uitkomst bieden. Maar uiteraard is het aan de gemeente om dat in te voeren. De nieuwe bewoners van het terrein komen niet in aanmerking voor een parkeervergunning en zullen dan dus op het terrein moeten parkeren.

---

26. Komen er ook zorgwoningen? Appartementen met 2/ 3 slaapkamers? Wil graag op de hoogte gehouden worden!

Hoe lang duurt het nog?

Wanneer gaan bouwen?

Er komen zorgwoningen op het terrein, maar wel voor een specifieke doelgroep. Wat precies de doelgroep zal zijn, weten we op dit moment nog niet. We denken dat hier een mooie plek is voor een instelling die wonen en zorg combineert voor personen met een licht verstandelijke beperking.

Op het terrein komen ook levensloopbestendige woningen (ruim en gelijkvloers) met meerdere slaapkamers, waar de omwonenden voorrang op krijgen.

Dit staat in het uitwerkingsvoorstel hierover:

“Ouderen die woonachtig zijn in de nabije omgeving van het Militair Hospitaal – de “grenswegen” zijn: Ringweg Kruiskamp kruisend met Van Randwijcklaan, Flierbeeksingel dat doorloopt in de kleine gracht tot de Ringweg Randenbroek – krijgen voorrang op de seniorenhuisvesting. De voorwaarden met betrekking tot de voorgangsregeling worden door gemeente Amersfoort en Schipper Bosch gezamenlijk opgesteld. Door doorstroming van ouderen uit de wijk te bevorderen, komen er eengezinswoningen vrij voor gezinnen elders uit de stad.”

Hoe lang het nog duurt voordat de bouw start hangt af van hoe de procedure de komende tijd gaat lopen. Als het in een vloeiend proces gaat dan hopen we in de tweede helft van 2024 te starten met de bouw. Dit hangt vooral af van eventuele bezwaarprocedures.

---

27. – Kan ik een kopie van de zonnestudies krijgen?

- Gemengde gevoelens, niet blij met 4 hoog ipv 3 hoog gebouw 2

Ja, de zonnestudie vindt u [hier](#).

Het vorige schetsplan dat we presenteerden was een eerste schetsplan waarmee we - na reacties vanuit de buurt, gemeente en Commissie Ruimtelijke Kwaliteit - opnieuw aan de slag zijn gegaan. Het gebouw van 3 lagen dat in dat eerste schetsontwerp stond is inderdaad in de deze stap een gebouw van 4 lagen geworden. Dit hangt samen met de wens van omwonenden en andere belanghebbenden om op andere plekken lager te bouwen. Het is een gepuzzel met wensen en belangen. We proberen het gebouw echter wel zo te plaatsen dat het optimaal is voor de omwonenden. Daar gaan we in de verdere uitwerking ook nog serieus stappen in maken.

---

28. Graag willen wij als Erfgoedvereniging Heemschut reageren op het schetsontwerp (zgn. uitwerkingsvoorstel) dat op de bijeenkomst van 16 november in het Militair Hospitaal is gepresenteerd. Gelet op de korte reactietijd om uiterlijk 23 november te reageren geven wij hieronder vooralsnog alleen een reactie op hoofdlijnen.

Het hospitaal en de barakken zijn rijksmonument en in de redengevende omschrijving wordt ook de inrichting van het terrein als waardevol gezien. De letterlijk tekst uit het register:

“Het voormalig Militair Hospitaal is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde als gaaf en zeldzaam voorbeeld van een infirmerie en is van cultuurhistorische waarde als overblijfsel van een belangrijke ontwikkeling in de Nederlandse krijgskunde. Het complex heeft tevens grote ensemblewaarde. Van stedenbouwkundige waarde als voorbeeld van een kenmerkende functionele inrichting van de besloten ruimte van een kazerneterrein.”

In verband hiermee een eerste reactie op de getoonde maquette.

In totaal zijn er 89 woningen (inclusief een zorgunit) met 4 nieuw te bouwen woonblokken gepland. Onduidelijk is of dit inclusief de capaciteit van het Militair Hospitaal zelf is. Door de vrije opzet van de verschillende nieuwe bouwblokken verspreid over het terrein gaat de symmetrische opzet van het monumentale ensemble verloren.

Gelet op de hoogte en de omvang van de 4 nieuwe bouwblokken komt het monumentale hoofdgebouw sterk in de verdrukking: de nieuwbouw is te massaal en te hoog t.o.v. het monumentaal complex. Het bestaande open karakter, met een landgoed achtige uitstraling, wordt op deze wijze geheel tenietgedaan. Ook de dominantie van het hoofdgebouw t.o.v. de overige bebouwing is er dan niet meer.

Op korte afstand van een van de twee bestaande aangrenzende appartementencomplexen is een fors woongebouw van 5 bouwlagen gepland. Hiermee wordt de open paviljoenachtige opzet van de naast gelegen bebouwing ontkend. De twee gebouwen samen leiden tot een verstedelijking van het terrein in zijn omgeving.

Op het voterrein zijn twee blokken over de bestaande paviljoens (barakken) heen gebouwd. Hiermee wordt de beleving van het monumentale ensemble sterk aangetast. Het hospitaal (gezien vanaf de Hogeweg) vormt nu nog de ruimtelijke karakteristiek van een besloten landgoed in het groen. Door deze nieuwe relatief grote bouwblokken aan de Hogeweg ontstaat een nieuwe stedelijke wand langs de Hogeweg die het Militair Hospitaal degradeert tot een bijgebouw op de achtergrond

Voor zo ver bekend is er geen uitgebreide inventarisatie van het bestaande groen en hoe dat vervolgens ingepast is. Het groen op het terrein is van essentieel belang voor het (open) karakter en de beleving ervan.

Verder kan gesteld worden dat Heemschut a priori niet tegen nieuwbouw op het terrein is. Nieuwbouw zou zich dan wel moeten beperken tot achter op terrein en op een zodanig manier dat de nieuwbouw niet het monumentale ensemble (zowel architectonisch als stedenbouwkundig) overheerst. Dit betekent dat een beperkte hoogte van maximaal de goothoogte van het hoofdgebouw op gepaste afstand van het historisch bebouwing denkbaar is.

Als voorbeeld hoe het beter kan wordt verwezen naar nieuwe inrichting het voormalige RIJ terrein op de Berg waar de ruimtelijke karakteristiek van het complex aan voorkant niet is aangetast met daar achter de niet zichtbare (vanaf de Utrechtseweg) nieuw gebouwde woningen.

Bedankt voor uw uitgebreide reactie. Het aantal woningen is inclusief de woningen die worden gerealiseerd in de monumentale gebouwen. 89 woningen is inderdaad het TOTAAL aantal woningen op het terrein in de toekomst.

Het hoogste gebouw op terrein wordt 17,2 meter dat is 4 lagen + een halfondergrondse parkeergarage. Nergens zullen 5 bovengrondse bouwlagen komen.

Er is zeker een uitgebreide studie van het groen gedaan, een 'Bomen Effect analyse', vandaar ook dat de nieuwe gebouwen zo gevormd zijn dat ze rekening houden met de behoudenswaardige bomen. Het

overige groen is veelal van mindere kwaliteit. De Bomen Effect Analyse vindt u als bijlage in het Uitwerkingsvoorstel. Deze hebben we in een eerdere sessie ook laten zien.

Om een financieel haalbaar plan te maken voor dit terrein is het toevoegen van een bepaald aantal vierkante meters nodig. Vanuit eerdere sessies met omwonenden kwam sterk de wens naar voren om ook bebouwing aan de voorzijde (Hogeweg-kant) van het terrein toe te voegen, zodat de druk van de nieuwe gebouwen verdeeld wordt. Zo is – ondanks dat er in het kaderstellende document staat dat bebouwing vooral aan de achterzijde (Zeevaarderspad-kant) moet komen – toch in overleg met de gemeente, de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit bebouwing toegevoegd aan de zijde van de Hogeweg. Vooral ook om overal zo laag mogelijk te kunnen blijven.

Verder zijn wij van mening dat het hoofdgebouw in architectuur het hoofdgebouw kan blijven en dat het niet perse betekent dat we niet (iets) hoger kunnen bouwen dan het hoofdgebouw op het terrein.

Het vergelijk met het voormalig Rijksterrein aan de Utrechtseweg vinden wij niet helemaal reëel. Dit complex is veel groter en de herontwikkeling is in een andere tijdsgeslacht gerealiseerd. In Amersfoort is op dit moment een aanzienlijke woningbouwopgave.

---

29. Wij als Forum Ruimtelijk Erfgoed Flehite hebben kennisgenomen van het schetsontwerp dat op de bijeenkomst van 16 november in het Militair Hospitaal is gepresenteerd. Gelet op de korte reactietijd om uiterlijk 23 november te reageren geven wij hieronder alleen een reactie op hoofdlijnen. Onze reactie komt nagenoeg geheel overeen met de reactie van Erfgoedvereniging Heemschut.

Het hospitaal en de barakken zijn rijksmonument en in de redengevende omschrijving wordt ook de inrichting van het terrein als waardevol gezien. De letterlijk tekst uit het register: “Het voormalig Militair Hospitaal is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde als gaaf en zeldzaam voorbeeld van een infirmerie en is van cultuurhistorische waarde als overblijfsel van een belangrijke ontwikkeling in de Nederlandse krijgskunde. Het complex heeft tevens grote ensemblewaarde. Van stedenbouwkundige waarde als voorbeeld van een kenmerkende functionele inrichting van de besloten ruimte van een kazerneterrein.”

Hieronder een eerste reactie op de getoonde maquette.

In totaal zijn er 89 woningen (inclusief een zorgunit) met 4 nieuw te bouwen woonblokken gepland. Onduidelijk is of dit inclusief de capaciteit van de MH zelf is. Door de vrije opzet van de verschillende nieuwe bouwblokken verspreid over het terrein gaat de symmetrische opzet van het monumentale ensemble verloren.

Gelet op de hoogte en de omvang van de 4 nieuwe bouwblokken komt het monumentale hoofdgebouw sterk in de verdrukking: de nieuwbouw is te massaal en te hoog t.o.v. het monumentaal complex. Het bestaande open karakter, met een landgoed achtige uitstraling, wordt op deze wijze geheel tenietgedaan. Ook de dominantie van het hoofdgebouw t.o.v. de overige bebouwing is er dan niet meer.

Op korte afstand van een van de twee bestaande aangrenzende appartementencomplexen is een fors woongebouw van 5 bouwlagen gepland. Hiermee wordt de open paviljoenachtige opzet van de naast gelegen bebouwing ontkend. De twee gebouwen samen leiden tot een ongewenste verstedelijking van het terrein in zijn omgeving. Op het voorterrein zijn twee blokken over de bestaande paviljoens (barakken) heen gebouwd. Hiermee wordt de beleving van het monumentale ensemble sterk aangetast. Het MH (gezien vanaf de Hogeweg) vormt nu

nog de ruimtelijke karakteristiek van een besloten landgoed in het groen. Door deze nieuwe relatief grote bouwblokken aan de Hogeweg ontstaat een nieuwe stedelijke wand langs de Hogeweg die het MH degradeert tot een bijgebouw op de achtergrond.

Zo ver we hebben kunnen waarnemen is er geen duidelijk plan hoe is omgegaan met het waardevolle bestaande groen. Het groen op het terrein is van essentieel belang voor het landgoed karakter en de beleving ervan.

Verder kan gesteld worden dat Forum a priori niet tegen nieuwbouw op het terrein is. Nieuwbouw zou zich moeten beperken tot achter op terrein en op een zodanig manier dat de nieuwbouw niet de het monumentale ensemble (zowel architectonisch als stedenbouwkundig) overruled. Dit betekent dat een beperkte hoogte van maximaal de goothoogte van het hoofdgebouw op gepaste afstand van het historisch bebouwing denkbaar is.

Als voorbeeld hoe het beter kan wordt verwezen naar nieuwe inrichting het voormalige RIJ terrein op de Berg waar de ruimtelijke karakteristiek van het complex aan voorkant niet is aangetast met daarachter de niet zichtbare (vanaf de Utrechtseweg) nieuw gebouwde woningen.

Bedankt voor uw reactie. Aangezien uw reactie inhoudelijk hetzelfde is als de voorgaande reactie, herhalen we ook het antwoord:

Bedankt voor uw uitgebreide reactie. Het aantal woningen is inclusief de woningen die worden gerealiseerd in de monumentale gebouwen. 89 woningen is inderdaad het TOTAAL aantal woningen op het terrein in de toekomst.

Het hoogste gebouw op terrein wordt 17,2 meter dat is 4 lagen + een halfondergrondse parkeergarage. Nergens zullen 5 bovengrondse bouwlagen komen.

Er is zeker een uitgebreide studie van het groen gedaan, een 'Bomen Effect analyse', vandaar ook dat de nieuwe gebouwen zo gevormd zijn dat ze rekening houden met de behoudenswaardige bomen. Het overige groen is veelal van mindere kwaliteit. De Bomen Effect Analyse vindt u als bijlage in het Uitwerkingsvoorstel. Deze hebben we in een eerdere sessie ook laten zien.

Om een financieel haalbaar plan te maken voor dit terrein is het toevoegen van een bepaald aantal vierkante meters nodig. Vanuit eerdere sessies met omwonenden kwam sterk de wens naar voren om ook bebouwing aan de voorzijde (Hogeweg-kant) van het terrein toe te voegen, zodat de druk van de nieuwe gebouwen verdeeld wordt. Zo is – ondanks dat er in het kaderstellende document staat dat bebouwing vooral aan de achterzijde (Zeevaarderspad-kant) moet komen – toch in overleg met de gemeente, de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit bebouwing toegevoegd aan de zijde van de Hogeweg. Vooral ook om overal zo laag mogelijk te kunnen blijven.

Verder zijn wij van mening dat het hoofdgebouw in architectuur het hoofdgebouw kan blijven en dat het niet perse betekent dat we niet (iets) hoger kunnen bouwen dan het hoofdgebouw op het terrein.

Het vergelijk met het voormalig Rijksterrein aan de Utrechtseweg vinden wij niet helemaal reëel. Dit complex is veel groter en de herontwikkeling is in een andere tijdsgeest gerealiseerd. In Amersfoort is op dit moment een aanzienlijke woningbouwopgave.

---

30. Middels dit schrijven wil ik graag op onderdelen reageren, mede namens mijn vrouw. Dit vanuit ons perspectief en relatie (nabije buur) tot het hospitaal terrein.

Conclusie (voor ons), hier worden wij i.i.g. niet blij van! Verzoek dan ook om het plan op onderdelen te heroverwegen.

U bent welkom om de situatie zoals hieronder geschetst real life te zien of, indien u onze zorg niet deelt, dit vanuit onze tuin toe te lichten. Als er toelichting op dit schrijven gewenst is horen wij het ook graag.'

Communicatie:

De voorgaande presentatie is geweest in oktober 2021, ruim 2 jaar geleden. Het nu getoonde plan wijkt op onderdelen erg af van de 2021 versie. De vertegenwoordigers van Schipper Bosch (de architect en Peter Enkelaar) verkeerden in de veronderstelling dat wij (de buurt) de nu gepresenteerde gebouwen qua vorm en volumes kenden? Dat is niet zo, dus ergens in de communicatie is een hik-up geweest?, dit ondanks dat ik herhaaldelijk contact heb gezocht met de vraag of er nog iets te melden viel?

Planvorming algemeen:

Hieronder heb ik de 2021 en de 2023 versie naast elkaar gezet:

[in verband met privacy hebben we de beelden niet in deze reactienota toegevoegd, deze zijn echter wel bekend bij Schipper Bosch en gemeente Amersfoort]

Ons inziens is het hoofdgebouw, zeker in het nu voorliggende plan en mede doordat de gebouwen dichterbij het voormalig hoofdgebouw zijn gepositioneerd maar ook door de volumes en de hoogte, niet meer als markant hoofdgebouw (geen respect voor het hoofdgebouw) aanwezig, hoewel dit een van de uitgangspunten bij de ontwikkeling zou zijn. Wat ons betreft zouden alle volumes aan de Zeevaarder pad zijde verkleind moeten worden.

Directe Impact woonomgeving:

Het NO gebouw is gedraaid waardoor de zichtlijn vanuit onze tuin nu recht tegen dat gebouw loopt in plaats van tussen de gebouwen door. Overdag betekend dat veel minder zicht en s'nachts is de zorg dat we tegen een soort kerstverlichting (leuk met kerst, maar niet het hele jaar) aankijken door mogelijke galerijverlichting o.i.d. Detaillering na vaststellen positie volumes wordt daarom ook heel belangrijk. In eerder plan zou het gebouw ook 2 tot 3 lagen hoog worden. Dit is nu verhoogd naar 4 (16 mtr!) Vlak ernaast lijkt het voormalig quarantaine gebouw nu een speelgoedhuisje. Gevolg is ook dat er in voor- en najaars 'ochtends sowieso geen zon meer in de tuin komt en het uitzicht uit de tuin ongeveer zoals hieronder eruit gaat zien: [afbeelding niet ingevoegd in verband met privacy]

Saillant detail is dat de twee bomen die nog iets van de bebouwing maskeren op de nominatie staan te verdwijnen op basis van eerdere info en de bomenrapportage 😞 Ik heb video's van deze bomen in de zomer en voor ons zien de bomen er zeer groen en gezond uit. Enkele jaren geleden is er wel een grondwaterdip geweest door de herstructurering van de Columbusweg, dus msn dat onderzoek nu anders uit gaat wijzen?

NB, De aangegeven grijze vlekken betreft een (voorzichtige) inschatting van de zichtimpact, maar als er goede 3-D aanzichten beschikbaar zijn zien we die graag.

Wens > Wat ons betreft geniet de eerdere positie (parallel aan de huizen aan de James Cookstraat en het Zeevaarderspad nr31) sterke voorkeur. Doordat dit een redelijk recht volume betreft kan dit ook efficiënter (meer wooneenheden in minder volume) neergezet worden en derhalve ook weer iets verlaagd worden. De bewoners

op nr 31 en aan de James Cookstraat kijken ook niet tegen maar langs deze nieuwe bebouwing. Door het draaien nu lijkt ook het lijkenhuisje (L) te blijven staan. Ook dit valt geheel weg tegen de belendende bebouwing van 16 mtr hoog, maar is ook niet aangemerkt als erfgoed en hoeft dus helemaal niet te blijven.

Het Noord-West gebouw is weliswaar een paar meter lager dan in de 1e plannen (5 bouwlagen > 4,5 bouwlaag) , maar het blijft een muur van ruim 17 meter! Ook aan die kant scheelt het zonlicht in de tuin, maar nu in voor- en najaar in de avonduren.

Vraag > Zijn er schaduwberekeningen gemaakt en zijn die openbaar ?

Verkeersafwikkeling:

In het nieuwe plan is de toegang voor fietsers uitgebreid. Hartstikke mooi, maar het afwikkelen van de autostromen is blijkbaar geen onderwerp van gesprek geweest nog ? In ieder geval is er met geen woord gerept over de eerder gedane suggesties uit de buurt tot eenrichting verkeer maken van het Zeevaarderspad of herbezien van het standpunt dat inrijden vanaf de Hogeweg geen optie is.

De vanuit de gemeente aanwezige vertegenwoordiging wist hier ook niets over te vertellen. Ons inziens zou een rotonde om wel toegang te creëren via de Hogeweg juist mooi zijn om de snelweg die het nu soms lijkt af te remmen. Gezien het voornemen om het gebied aan de overzijde van het Hospitaal te herontwikkelen (benzinepompen, Kwik-Fit en van Wieferen zouden verdwijnen ?) blijft hier toch een kans liggen. De verkeersdruk wordt dan ook eerlijker verdeeld over die zijdes waar de bebouwing zich bevindt. Daarnaast lijkt er voor calamiteiten wel een inrijmogelijkheid te komen ? Dan kan het dus blijkbaar wel.

Het ook al eerder geuite gevoel dat de achterzijde van het perceel minder belangrijk wordt gevonden dan de voorzijde (bouwdruk en verkeersdruk op achterzijde, betaalbare koop en zorg op het achter terrein en vrije sector en onbetaalbare ? 😊 koop aan de voorzijde) blijft toch hangen.

Aanpassen van de plannen op dit onderdeel zou erg helpen. Zoals wij het zien heeft de ontwikkeling veel meer impact op de bewoners aan de Zeevaarderspad zijde als aan de Hogewegzijde (afstand tot en zicht op de nieuwe bebouwing).

Tot zover ons gevoel en mening over de nu voorliggende plannen. We horen graag van u.

Vervelend om te lezen dat u niet blij wordt van het plan. Belangrijk om te melden is dat we uiteraard proberen om voor iedereen een zo optimaal mogelijk plan te maken. We hebben met veel verschillende wensen en belangen te maken en het moet ook nog een financieel haalbaar plan zijn. We kunnen daarom niet alles wat in eerdere sessies is gezegd meenemen in een nieuw plan. Hier leest het reactieverslag van de vorige bijeenkomst in 2021.

Om dit plan te maken was veel overleg nodig, vooral ook omdat we – mede door wensen vanuit de buurt – op belangrijke punten van de kaders van de gemeente nu afwijken. Daarom heeft het twee jaar geduurd voordat we een nieuw plan konden laten zien. We hebben heel bewust gekozen om niet tussentijds ook nog ‘studieplannen’ te laten zien, want we wilden eerst graag goed weten wat mogelijk en onmogelijk is op het terrein. Dat resultaat hebben we onlangs laten zien.

Wij zijn van mening dat het hoofdgebouw nog steeds het hoofdgebouw kan zijn, als we rekening houden met de architectuur van de nieuw toe te voegen gebouwen. Uiteraard zullen we dit afstemmen met de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit.

Om dit plan financieel haalbaar te laten zijn, moeten we een bepaalde hoeveelheid vierkante meters toevoegen op het terrein. Wanneer we aan de kant van het Zeevaarderspad lager gaan, moeten we op andere plekken hoogte toevoegen. Het klopt dat we eerder dachten aan drie lagen voor gebouw 2, maar omdat er ook een sterke wens was om gebouw 1 (ook aan de zijde van het Zeevaarderspad) lager te maken (vanuit de buurt, maar ook vanuit de gemeente Amersfoort), is er op gebouw 2 een laag extra gekomen. Aan de kant van de Hogeweg kunnen we niet hoger, omdat er zicht moet blijven vanaf de Hogeweg op het monument. Dit is een harde eis uit het kaderstellende document van de gemeente, waar we rekening mee moeten houden.

In de uitwerking kunnen we straks nog kijken of we het gebouw zo vorm kunnen geven dat het voor omwonenden zo optimaal mogelijk is. Daarvoor komen we te zijner tijd graag bij u in de tuin kijken.

Er is nauwkeurig onderzoek gedaan naar het groen en de bomen op het terrein. Helaas kunnen niet alle bomen behouden blijven, maar het uitgangspunt is om zoveel mogelijk bomen te behouden. Er zal genoeg groen toegevoegd worden, aangezien dat een belangrijk speerpunt is van het plan. Wanneer een boom volgens u verkeerd beoordeeld is qua levensverwachting kunnen we deze nogmaals in uw bijzijn laten beoordelen.

Er is een zonnestudie gemaakt, die kunt u hier bekijken.

Uiteraard is er ook een studie gedaan naar de verkeersafwikkeling. Er zijn naar aanleiding van eerdere wensen verschillende scenario's onderzocht, maar de beste optie is toch om het verkeer primair op het Zeevaarderspad uit te laten komen. Volgens verkeersonderzoek zou het Zeevaarderspad de toename van verkeer aan moeten kunnen en heeft het geen gevolgen voor de veiligheid en de leefbaarheid. Een volwaardige aansluiting is op de Hogeweg vanwege de verkeersdruk en het wegprofiel (structuur van de weg) niet gewenst/mogelijk. Alleen in geval van nood kan daar door hulpdiensten gebruik van worden gemaakt.

Bedankt voor uw reacties. Heeft u nog vragen?

Stel deze gerust. Stuur ons een E-mail, o.v.v. 'Reactienota Militair Hospitaal November '23'.

Wij doen ons best om uw vraag zo goed en zo snel mogelijk te beantwoorden.

info@schipperbosch.nl.

Schipper Bosch

Oliemolenhof 106

3812 PB Amersfoort

www.schipperbosch.nl

info@schipperbosch.nl

S c h i p p e r   B s c h